

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **C.**, s.r.o. v likvidácii, so sídlom v K., proti žalovanej **A. I.**, bývajúcej v H., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., so sídlom v S., **o zaplatenie 5 974,91 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17 C 155/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. októbra 2011 sp. zn. 13 Co 34/2010, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad rozsudkom z 25. novembra 2009 č.k. 17 C 155/2005-331 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 5 974,91 Eur s 2 % mesačným úrokom od 20. októbra 2001 do 20. júla 2002, so 16,5 % úrokom z omeškania od 21. júla 2002 do zaplatenia a všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Zároveň rozhodol, že Slovenská republika nemá právo na náhradu trov konania. Takto rozhodol, keď mal za preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávky z 25. mája 2004 došlo k postúpeniu pohľadávky medzi postupcom M., s.r.o. Košice a žalobcom ako postupníkom voči žalovanej vo výške 180 000 Sk (5 974,91 Eur) s príslušenstvom. Žalovaná doposiaľ žalovanú sumu nezaplatila tvrdiac, že jej záväzok v tejto výške voči žalobcovi zanikol započítaním dňa 23. decembra 2001. Toto potvrdenie predložené žalovanou o údajnom započítaní pohľadávky žalobca považoval za falzifikát. Zamietnutie žaloby súd prvého stupňa odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 657, § 658 ods. 1, § 524 ods. 1, § 558, § 580 a § 40 ods. 3 veta prvá Občianskeho zákonníka a tým, že nebolo sporné, že predchodca žalobcu evidoval vo vzťahu k žalovanej zostatok pôžičky

spornej výške. Obrana žalovanej bola založená jedine na tvrdení, že došlo k zániku jej záväzku voči žalobcovi dohodou o započítaní z 23. decembra 2001, pričom tvrdila, že dohodu o započítaní z 23. decembra 2001 písal štatutárny zástupca predchodcu žalobcu Ing. M., ktorý je likvidátorom žalobcu. Jej tvrdenie bolo vyvrátené znaleckým posudkom č. 14/2007, vypracovaným PhDr. PaDr. E. S., ktorá konštatovala, že podpis menovaného na dohode o započítaní bol vyhotovený kopírovaním z Dodatku č. 5 k zmluve o pôžičke. Aj znalecký posudok č. 4/2008 vypracovaný Mgr. L. B. potvrdil, že tento písomný právny úkon a súpis vykonaných prác k faktúre č. X. a faktúra č. X. boli vyhotovené tým istým písacím strojom. Neuveril tvrdeniu, že súpis vykonaných prác a predmetnú faktúru vyhotovila jej zamestnankyňa M. H. (t.č. nebohá), ktorá pre žalobkyňu vykonávala ekonomické práce. V jej neprospech vyhodnotil aj čestné prehlásenie E. Z., že v dňoch 23. decembra 2001 sa Ing. M. zdržiaval v x. Keďže žalovaná neunesla dôkazné bremeno o zániku záväzku dohodou o započítaní, žalobe čo do uplatnenej istiny vyhovel. Zároveň žalobcovi priznal aj dohodnutý úrok v zmysle § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 517 ods. 1, 2 citovaného zákona a v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 s použitím § 150 O.s.p. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. októbra 2011 sp. zn. 13 Co 34/2010 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, ktorou bolo žalobe vyhovené, o trovách konania a o trovách štátu. Žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Takto rozhodol, keď dospel k záveru, že súd prvého stupňa vecne správne rozhodol a jeho rozhodnutie má oporu vo vykonanom dokazovaní, preto odvolací súd sa plne stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na tieto odkázal a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom odvolací súd doplnil dôvody citáciou ustanovenia § 558 a § 580 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že uznanie dlhu zakladá vyvrátenú právnu domnienku, že dlh v čase uznania trval. V uznaní dlhu z 20. októbra 2001 žalovaná písomne uznala svoj dlh vo výške 180 000 Sk (5 974,91 Eur) voči predchodcovi žalobcu. Zároveň v tomto uznaní sa uvádza, že jej dlh vznikol podľa Dodatku č. 5 zo dňa 20. októbra k základnej zmluve o pôžičke zo 7. augusta 2001 č. 43/1998. Ďalej s poukazom na ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka uviedol, že ak uznaný dlh by mal zaniknúť vzájomným započítaním, musel by byť preukázaný prejav žalobcu smerujúci k započítaniu. V opačnom prípade účinky započítania nemôžu nastať. V prejednávanej veci žalobca pravosť potvrdenia z 23. decembra 2001 poprel a taktiež ju vyvrátili aj výsledky nariadených znaleckých dokazovaní. Potvrdenie

z 23. decembra 2001 treba považovať za súkromnú listinu, ktorej pravosť bola popretá výsledkami dokazovania a z nepravnej súkromnej listiny potom nemožno vyvodit' záver o zániku dlhu žalovanej. Odvolací súd uzavrel, že správne preto rozhodol súd prvého stupňa ak započítacíu námietku žalovanej o zániku jej záväzku vo vzťahu k žalobcovi neuznal a žalobe žalobcu v znení rozsudku vyhovel. Výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania (v tejto časti podal odvolanie žalobca) odvolací súd potvrdil s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., keď za jeden z možných dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré súd nemusí výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať úspešnému účastníkovi, považoval okolnosť žalovanej súdom priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov. Z tých istých dôvodov rozhodol o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania žalobcovi.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala rozsudky súdov oboch stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a dovolací dôvod vyvodzovala z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. V súvislosti z odňatím možnosti pred súdom konať poukázala na to, že zo strany oboch súdov došlo k porušeniu ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď svoje rozhodnutia náležite nezdôvodnili. Poukázala na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zvyrazňujúce zásadu, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky relevantné skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Mala za to, že v prejednávanej veci sa ani odvolací súd neriadil uvedenými zásadami, keďže odvolací súd postupoval v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a ani z jeho doplňujúceho odôvodnenia sa žalovaná z rozhodnutia odvolacieho súdu nedozvedela, ako sa právne a skutkovo vypořiadal odvolací súd s jej námietkami v odvolaní. K uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., t.j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) uviedla, že súdy nižších stupňov pri hodnotení dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré mali závažný vplyv na rozhodnutie vo veci aj u odvolacieho súdu. Jej obrana v súvislosti s tým, že malo dôjsť k zániku jej záväzku vo vzťahu k žalobcovi započítaním, spočívala na potvrdení z 23. decembra 2001, ktoré sa nachádza na č.l. 228 spisu. Práve toto potvrdenie, ako aj výpovede niekoľkých svedkov sú hodnovernými dôkazmi, o ktoré sa opiera jej dôvodná obrana. Označenému potvrdeniu súdy nevenovali pozornosť. Vyčítala

odvolaciemu súdu, že v dôvodoch jeho rozhodnutia chýba právny názor, či v predmetnom prípade nedošlo k započítaniu jednostranným právnym úkonom, a to žalovanou, keď predložila žalobcovi faktúru č. X., ktorou preukázala náklady na renováciu hotela Kriváň.

Žalobca nepovažoval dovolanie žalovanej za dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok bol podaný proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo taký rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v označených zákonných ustanoveniach.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Osobitne sa zaoberal

námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., teda že jej odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi občianskeho súdneho konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je napr. právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali a pod.

Žalovaná tvrdí, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., keďže jeho rozhodnutie trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadroval odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku boli presvedčivé.

Povinnosť súdov rozhodnutia odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Stav, kedy rozsudok nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., vo svojich dôsledkoch vedie k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní

skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 sp. zn. II. ÚS 78/05). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na zdôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Za daného stavu potom nemožno považovať za vadný postup odvolacieho súdu, keď v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. si osvojil dôvody rozsudku súdu prvého stupňa a v celom rozsahu na ne poukázal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekomformné, pretože odvolací súd sa pri výklade aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Odvolací súd sa však podrobne vyjadril aj k námietkam žalovanej uvedených v odvolaní (č.l. 4 a nasl. dôvodov

rozsudku odvolacieho súdu). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Dovolateľka spochybňuje správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov a z nich vyvedených skutkových záverov. Takáto prípadná nesprávnosť môže síce zakladať tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak vadu takejto povahy možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad v danej veci nejde), ktorá ale sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

K ďalšiemu uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. treba uviesť, že skutočnosť, že by rozhodnutie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože žalobcovi v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková